

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-04-18

Diarienummer: N608-3278/22

Handläggare: Ulf Högberg

E-post: ulf.hogberg@forskola.goteborg.se

Förskolenämndens budget 2023

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till **reviderad** budget för år 2023.
2. ~~Förskolenämnden godkänner förvaltningens förslag på hantering av bidragsramen för statsbidraget för kvalitetssäkrande åtgärder 2023.~~

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges budget är Göteborgs Stads övergripande styrdokument och ska styra stadens utveckling. Förskolenämndens budget för 2023 utgår från kommunfullmäktiges budget som beslutades den 24 november 2022.

Budgeten innehåller de mål och uppdrag som riktats från kommunfullmäktige till förskolenämnden.

Utifrån kommunfullmäktiges tilldelade ram har förvaltningens budgetarbete präglats av att försöka bibehålla nivån på barnpengen. I budgethandlingen redogörs för åtgärder samt nämndens resursfördelning för det kommande verksamhetsåret.

Enligt Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll ska nämnden, utöver budgethandlingen, årligen upprätta en verksamhetsplan samt besluta om samlad riskbild samt internkontroll plan. Nämnden kommer fatta beslut om dessa handlingar innan utgång av februari månad 2023.

Nämndens beslut om budget och verksamhetsplan samt samlad riskbild och internkontrollplan utgör grund för den fortsatta planeringen inom förskoleförvaltningen. Utvecklingen av arbetet följs upp i delårs- samt årsrapport för 2023.

I den reviderade budgeten för 2023 har ursprunglig text lämnats orörd så som den blev beslutad december 2022.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den budgetram som fördelats till förskolenämnden för 2023 innebär att effektiviseringsåtgärder behöver vidtas.

~~Nämndens kommunbidrag för 2023 är 4 702 miljoner kronor (mkr). Jämfört med 2022 ökar nämndens kommunbidrag med 221 mkr, vilket motsvarar en ramhöjning med 4,9 procent.~~

Nämndens kommunbidrag för 2023 är efter beslut om tilläggsbudget 4 765 mkr. Jämfört med 2022 ökar nämndens kommunbidrag med 284 mkr, vilket motsvarar en ramhöjning med 6,3 procent.

Ramhöjningen ska utöver satsningarna även täcka kostnader för löne- och prisökningar, ökade lokalkostnader samt personalomkostnader.

Förvaltningens bedömning är att:

- Personalomkostnaderna ökar med 5,4 procent vilket motsvara cirka 140 mkr.
- Löneökningar är beräknade till 3,2 procent vilket motsvarar 72,4 mkr
- Lokalkostnader ökar med 10 procent vilket motsvarar 57,7 mkr
- Budget för intern service ökar mellan 2022 och 2023 med 4 procent vilket motsvarar 16,8 mkr. I ramökningen ingår effektiviseringar om 15 mkr, 10 mkr avser effektiviseringskrav 2023 och 5 mkr utgör effektiviseringar genomförda under 2022.

Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) är index för löne- och prisökningar beräknat till 6,0 procent vilket för förskoleförvaltningen skulle innebära en kostnadsökning om 269 mkr.

De ekonomiska förutsättningarna för budget 2022 förbättrades genom att nämnden tog eget kapital i anspråk. Det ianspråktaga egna kapitalet är enbart resultatpåverkande och inte ramhöjande, vilket innebär att det var en satsning av tillfällig karaktär. Förvaltningen har under 2022 haft svårigheter att använda statsbidrag och eget kapital till att höja grundbemanningen. För att så rättvist som möjligt beskriva effektiviseringsbehovet i den kommunala organisationen har förvaltningen i denna handling valt att utgå från den beslutade barnpengen som fastställdes i december 2022, där eget kapital inte ingår. Nedan visas förändring av barnpeng jämfört 2022 både inklusive och exklusive eget kapital.

- Vid jämförelse av barnpeng/grundbelopp för 2023 med 2022 (inklusive eget kapital om 130 mkr) är ökningen 2,84 procent
- Vid jämförelse av barnpeng/grundbelopp för 2023 med 2022 (exklusive eget kapital om 130 mkr) är ökningen 6,27 procent.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förskolenämnden förhåller sig till stadens beslutade program och planer inom miljöområdet och kommer för 2023 synliggöra den ekologiska dimensionen i nämndens verksamhetsplan med utgångspunkt i att integrera styrningen av miljöfrågor i den ordinarie planering- och uppföljningsprocessen.

Bedömning ur social dimension

Förskolenämndens resursfördelning ska bidra till att ge förskolor möjligheter att skapa goda förutsättningar för barnen att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och syftar till att utjämna för socioekonomiska skillnader mellan förskolor.

Resursfördelningsmodellen som används tar bland annat hänsyn till utländsk bakgrund, kön, invandringsår, vårdnadshavares inkomst och utbildningsnivå. Strukturbeloppet är ett styrmedel för att nå målet att alla barn ska få tillgång till en likvärdig förskola av god kvalitet. Det innebär att barnpengen är anpassad till barnens olika behov och förutsättningar vid varje enskild förskola – kommunal såväl som fristående.

Barnkonventionen – barnkonsekvensanalys

I förskolenämndens budgetbeslut fastställs fördelning av den ekonomiska ram som kommunfullmäktige tilldelat nämnden. Då resursfördelning är ett medel för att nå målet att alla barn ska få tillgång till en likvärdig utbildning av god kvalitet behöver förslaget analyseras utifrån konsekvenserna det får för barnen i staden. Beslutet behöver fattas utifrån vad som bedöms vara förenligt med barnets bästa utifrån gällande lagstiftning, lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Kommunfullmäktiges budget är Göteborgs Stads övergripande styrdokument och ska styra stadens utveckling. Den 24 november 2022 fattade kommunfullmäktige beslut om budget för 2023 och den ekonomiska ramen till förskolenämnden fastställdes. Den ekonomiska tilldelningen innebär att förskolenämnden behöver vidta åtgärder under 2023 för att möjliggöra för kvalitet i verksamheten och säkerställa en budget i balans.

Vid hänsyn tagen till tilldelat nämndbidrag och föreslagen barnpeng så saknas täckning fullt ut inom den kommunala verksamheten för att kompensera för löneökningar samt personalomkostnader vilket kommer innebära krav på effektivisering inom förvaltningen. För nämnden blir det av vikt att bevaka att förvaltningen kommer klara effektiviseringskravet utan att sänka kvaliteten på barnens utbildning.

Samverkan

~~Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 7 december 2023.~~ Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 19 april 2023.

Bilagor

1. Förskolenämndens budget 2023
2. ~~Socioekonomiskt index 2023~~

Ärendet

Kommunfullmäktige (KF) beslutade den 24 november 2022 om ny budget för 2023. I februari 2023 beslutade KF om tilläggsbudget för förskolan. Utifrån kommunfullmäktiges budget har förvaltningen tagit fram förslag på nämndens reviderade budget för 2023, vilket redovisas i aktuellt ärende, se bilaga 1.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktiges budget är Göteborgs Stads övergripande styrdokument och ska styra stadens utveckling. Det är nämndernas och bolagens ansvar att göra verklighet av kommunfullmäktiges budgetmål och uppdrag.

Förskolenämndens budgethandling är i huvudsak utformad för att redogöra för nämndens resursfördelning för det kommande verksamhetsåret. Budgeten innehåller även mål och uppdrag som riktats från kommunfullmäktige till nämnden.

Tilldelad ekonomisk ram

Nämndens kommunbidrag för 2023 är 4 702 mkr. Jämfört med 2022 ökar nämndens kommunbidrag med 221 mkr, vilket motsvarar en ramhöjning med 4,9 procent.

Nämndens kommunbidrag för 2023 är efter beslut om tilläggsbudget 4 765 mkr. Jämfört med 2022 ökar nämndens kommunbidrag med 284 mkr, vilket motsvarar en ramhöjning med 6,3 procent.

I nämndens budget ingår riktade satsningar om 23,5 mkr:

- Fortsatt språkutveckling personal, 10 mkr
- Språkutvecklande arbete socioekonomiskt i de mest utsatta områdena, 9 mkr
- Antalet förskolor med obekväm omsorgstid ska utökas (halvårseffekt), 2,5 mkr
- Utökade öppettider på öppna förskolan i socioekonomiskt utsatta områden 2,0 mkr

Ramhöjningen ska utöver satsningarna även täcka kostnader för löne- och prisökningar, ökade lokalkostnader samt personalomkostnader.

Förvaltningens bedömning är att:

- Personalomkostnaderna ökar med 5,4 procent vilket motsvara cirka 140 mkr.
- Löneökningar är beräknade till 3,2 procent vilket motsvarar 72,4 mkr
- Lokalkostnader ökar med 10 procent vilket motsvarar 57,7 mkr
- Budget för intern service ökar mellan 2022 och 2023 med 4 procent vilket motsvarar 16,8 mkr. I ramökningen ingår effektiviseringar om 15 mkr, 10 mkr avser effektiviseringskrav 2023 och 5 mkr utgör effektiviseringar genomförda under 2022.

Budgetramen 2023 täcker inte beräknade kostnadsökningar, vilket innebär att förvaltningens budgetförslag även innehåller effektiviseringar samt visst risktagande.

Barnpeng 2023

Barnpeng/grundbelopp till kommunal och fristående förskolor har ökat med 4,71 procent mellan 2022 och 2023.

Barnpeng/grundbelopp till kommunal och fristående förskolor har ökat med 6,27 procent mellan 2022 och 2023.

Ersättningsbelopp 2023 för fristående verksamhet

Förskolenämnden ansvarar för att årligen fastställa ersättningsbelopp för kommunal och fristående verksamhet. Beslut om ersättningsbelopp för fristående verksamhet 2023 fastställs i eget ärende (N608-3148/22).

Statsbidrag

Statsbidrag är ett sätt att ge statligt ekonomiskt stöd till specifika insatser eller syften. Varje år har förskolenämnden möjlighet att söka ett antal olika statsbidrag specifikt riktade till förskola.

Inför 2022 fattade regeringen beslut om ett nytt samlat statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan. Under 2022 har enheterna haft svårigheter att anpassa organisationen till nya förutsättningar då beslut och utfördelning av medlen har kommit sent under året. För att förbättra förskolornas planeringsförutsättningar så har förvaltningen tagit fram ett förslag på hur statsbidragen kan fördelas i samband med budget 2023. Fördelning sker på samma grunder som barnpengen fördelas. Förslag till fördelningen till fristående förskolor återfinns i särskilt tjänsteutlåtande N608-3225/22.

- Statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder om 140 mkr fördelas ut till samtliga förskolor, beslut finns för 118 mkr, resterande 22 mkr tas som risk.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har tagit fram förslag på budget utifrån kommunfullmäktiges budget för 2023. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar godkänna förslag till budget för 2023.

~~Barnpengen ökar med 4,7 procent. De centrala avdrag som görs för de kommunala enheterna ökar med 8 procent jämfört med 2022, vilket innebär att nettoeffekten blir en ökning om 2,0 procent. Om hänsyn även tas till statsbidrag motsvarar detta ytterligare en ökning av barnpengen med 1,1 procent.~~

Barnpengen ökar med 6,3 procent. De centrala avdrag som görs för de kommunala enheterna ökar med 7,2 procent jämfört med 2022, vilket innebär att nettoeffekten blir en ökning om 4,8 procent. Om hänsyn även tas till statsbidrag motsvarar detta ytterligare en ökning av barnpengen med 1,1 procent.

Efter att barnpengen har beslutats och avdragen för de kommunala enheterna har gjorts påbörjas arbetet med att ta fram anpassningsåtgärder inom verksamheten.

Johan Olofsson

Ulf Högberg

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Ekonomi, fastighet och säkerhet, intern service